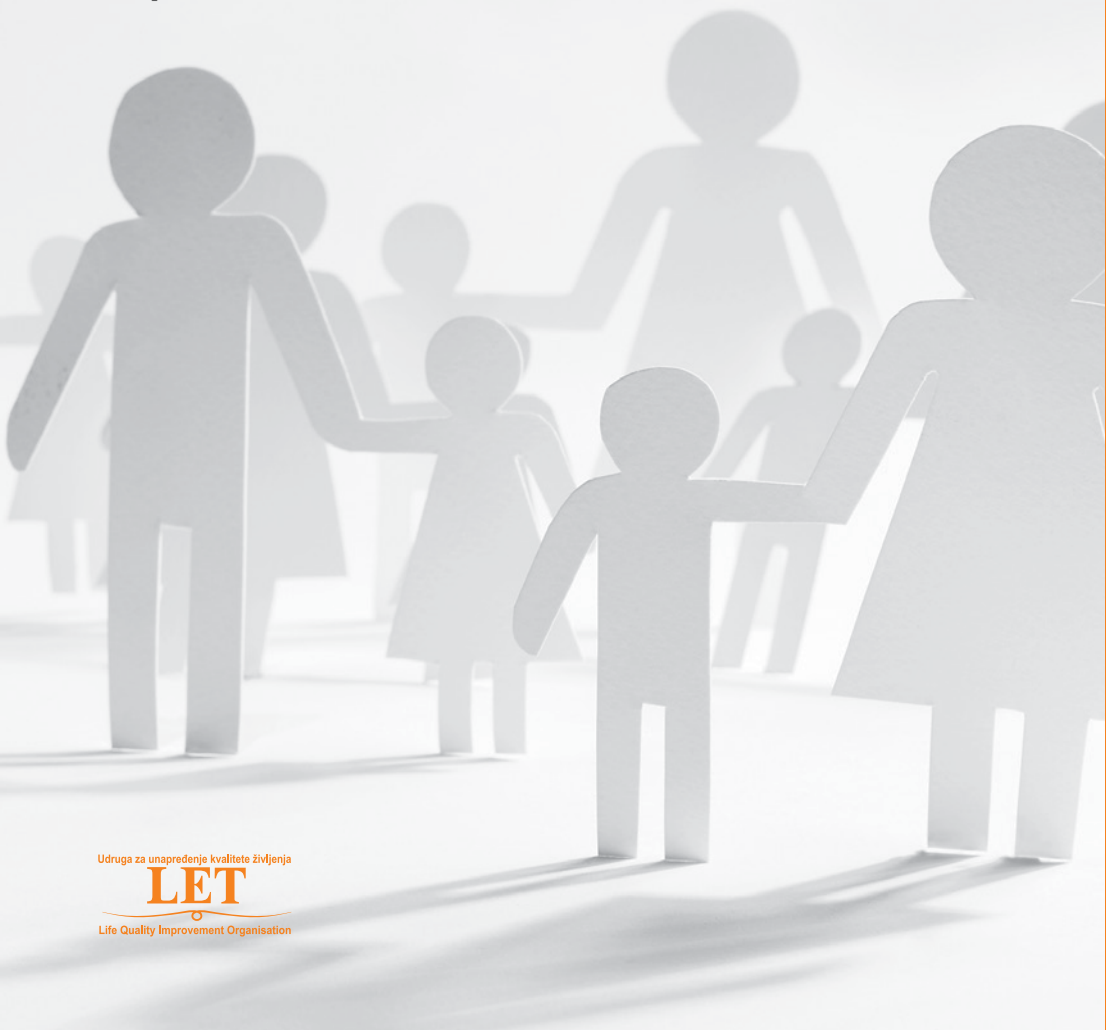

Obiteljski zakon

u praksi

Udruga za unapređenje kvalitete življenja

LET

Life Quality Improvement Organisation

Što znači roditeljska skrb

Roditeljska skrb se određuje kada roditelji trajno ne žive zajedno. Roditeljsku skrb čine odgovornosti, dužnosti i prava roditelja, radi zaštite i promicanja djetetovih osobnih i imovinskih prava te dobrobiti. Roditeljsku skrb roditelji su dužni ostvarivati u skladu s djetetovim razvojnim potrebama i mogućnostima. Roditelj se ne može odreći prava na roditeljsku skrb.

Roditeljsku skrb čini:

ZAŠTITA OSOBNIH PRAVA DJETETA

Ostvarivanje osobnih odnosa (čl. 95)

Roditelj koji ne stanuje s djetetom ima pravo i dužnost ostvarivati osobne odnose s djetetom, osim ako mu je to zabranjeno ili ograničeno sudskom odlukom.

Roditelj koji stanuje s djetetom ima dužnost i odgovornost omogućivati i poticati ostvarivanje osobnih odnosa djeteta s drugim roditeljem.

Roditelji su dužni omogućiti djetetu ostvarivanje osobnih odnosa s osobama koje su mu osobito bliske.

Roditelji imaju pravo, dužnost i odgovornost nadzirati dijete u njegovu druženju s drugim osobama, kao i komunikaciju na društvenim mrežama, odnosno drugim oblicima elektroničke komunikacije te mu zabraniti druženja i komunikaciju koja nisu u skladu s djetetovom dobrobiti.

Određivanje mjesta stanovanja (čl. 96)

Djetetovo mjesto stanovanja jest prebivalište, odnosno boravište njegovih roditelja. Roditelji su dužni sporazumno odrediti mjesto djetetova stanovanja, a ako roditelji ne stanuju zajedno, dijete može imati mjesto stanovanja samo kod jednog roditelja.

Pravo roditelja da određuju djetetovo mjesto stanovanja može biti ograničeno odlukom suda ili potrebom pribavljanja suglasnosti centra za socijalnu skrb.

Dijete ne može stanovati kod roditelja koji ne ostvaruje roditeljsku skrb o osobnim pravima djeteta ili je lišen prava na roditeljsku skrb.

Ograničavanje upravljanja imovinom (čl. 98)

Roditelji ne smiju upravljati imovinom djeteta koju je dijete naslijedilo ili mu je darovana ako je ostavitelj ili darovatelj svojom voljom tako odredio.

Roditelji ne smiju upravljati sredstvima koja su stečena djetetovim radom.

Za raspolaganje vrijednijom imovinom, odnosno imovinskim pravima djeteta, dijete ili roditelji moraju zatražiti odobrenje suda u izvanparničnom postupku sukladno članku 101. ovoga Zakona.

Zastupanje u bitnim osobnim pravima (čl. 100)

Zastupanje u vezi s bitnim osobnim pravima djeteta odnose se na:

1. promjenu djetetova osobnog imena
2. promjenu prebivališta, odnosno boravišta djeteta i
3. izbor ili promjenu vjerske pripadnosti.

Zastupanje u vezi s djetetovim pravima valjano je ako roditelj koji zastupa dijete ima pisanu suglasnost drugog roditelja koji ima pravo zastupati dijete.

Suglasnost za promjenu prebivališta, odnosno boravišta djeteta nije potrebna ako preseljenje bitno ne utječe na ostvarivanje postojećih osobnih odnosa s drugim roditeljem, pod uvjetom da je roditelj s kojim dijete stanuje pribavio suglasnost centra za socijalnu skrb. Suglasnost iznimno nije potrebna ako je prijava prebivališta, odnosno boravišta nužna radi zaštite prava i interesa djeteta, pod uvjetom da je roditelj s kojim dijete stanuje pribavio suglasnost centra za socijalnu skrb.

Ako roditelj koji zastupa dijete ne može pribaviti pisanu suglasnost drugog roditelja, sud će u izvanparničnom postupku na prijedlog djeteta ili roditelja odlučiti koji će od roditelja u toj stvari zastupati dijete radi zaštite dobrobiti djeteta, osim u slučaju iz stavaka 3. i 4. čl.100.

Zastupanje u vrjednijim imovinskim pravima (čl. 101.)

Zastupanje djeteta u vezi s njegovom vrjednijom imovinom, odnosno imovinskim pravima valjano je ako roditelj koji zastupa dijete dobije:

1. pisanu suglasnost drugog roditelja koji ostvaruje roditeljsku skrb i
2. odobrenje suda u izvanparničnom postupku.

Kada roditelji trajno ne žive zajedno, a imaju maloljetnu zajedničku djecu potrebno je napraviti plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi

PLAN O ZAJEDNIČKOJ RODITELJSKOJ SKRBI

Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi je pisani sporazum roditelja o načinu ostvarivanja zajedničke roditeljske skrbi u okolnostima u kojima roditelji djeteta trajno ne žive u obiteljskoj zajednici.

Planom o zajedničkoj roditeljskoj skrbi roditelji se moraju dogovoriti o:

1. mjestu i adresi djetetova stanovanja
2. vremenu koje će dijete provoditi sa svakim od roditelja
3. načinu razmjene informacija u vezi s davanjem suglasnosti pri donošenju odluka bitnih za dijete te razmjene važnih informacija u vezi s djetetom
4. visini uzdržavanja kao obvezu roditelja kod kojega dijete ne stanuje i
5. načinu na koji će se rješavati buduća sporna pitanja.

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_11_123_2345.html

<http://www.czss-zagreb.hr/obrasci>

<http://www.czss-zagreb.hr/cesta-pitanja>

Planom o zajedničkoj roditeljskoj skrbi mogu se urediti i druga pitanja ostvarivanja roditeljske skrbi za koja roditelji smatraju da su bitna za dijete, odnosno o kojima su roditelji dužni odlučivati sporazumno, a za koja se smatra da je drugi roditelj dao suglasnost.

Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi roditelji mogu sastaviti samostalno, u postupku obveznog savjetovanja u centru za socijalnu skrb, kao i u postupku obiteljske medijacije.

Ostvarivanje roditeljske skrbi može biti zajedničko ili samostalno (potpuno, djelomično, ili u odnosu na odlučivanje u vezi s djetetom uz istodobno ograničavanje drugog roditelja na ostvarivanje roditeljske skrbi u tom dijelu samo na temelju sudske odluke u skladu s djetetovom dobrobiti.

Zajedničko ostvarivanje roditeljske skrbi

Kad roditelji trajno ne žive zajedno imaju pravo i dužnost ravnopravno, zajednički i sporazumno ostvarivati roditeljsku skrb.

Roditelji zajednički odlučuju o:

- promjeni imena,
- promjeni prebivališta odnosno boravišta djeteta,
- izboru ili promjeni vjerskog opredjeljenja i
- davanju odobrenja u vezi s priznavanjem očinstva.

Kod zajedničke roditeljske skrbi odlučuju i o vrijednijim imovinskim pravima i imovini djeteta (101), a samostalno mogu donositi svakodnevne i hitne odluke u vezi s djetetom za vrijeme dok se dijete nalazi kod jednog roditelja.

Planom o ZRS mogu dogovoriti zajedničko odlučivanje o zdravlju, školovanju, kontaktima s rodbinom, inače dijete zastupa jedan roditelj, a za drugoga se presumira pristanak.

Samostalno ostvarivanje roditeljske skrbi i prava drugog roditelja:

Jedan roditelj samostalno ostvaruje roditeljsku skrb na temelju sudske odluke ako roditelji nisu postigli plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi ili sporazum tijekom sudskog postupka. Također samostalno nastavlja ostvarivati roditeljsku skrb bez sudske odluke ako je drugi roditelj umro ili je proglašen umrlim, a roditelji su prije smrti jednoga od njih roditeljsku skrb ostvarivali zajednički.

Roditelj kojemu je ograničeno pravo na ostvarivanje roditeljske skrbi ima:

- Pravo na osobne odnose s djetetom prema odluci suda (čl. 119).
- Pravo na donošenje svakodnevnih odluka o djetetu dok je dijete kod roditelja temeljem zakona (čl. 110.st. 1.)
- Pravo na donošenje hitnih odluka u slučaju neposredne opasnosti po dijete temeljem zakona (čl. 110. st. 3.).
- Pravo na informacije o bitnim okolnostima u vezi s djetetom (npr. zdravlje, liječenje, uspjeh u školi temeljem zakona (čl. 121.)
- Kod djelomičnog samostalnog ostvarivanja RS ima još i pravo sudučivanja o bitnim osobnim stvarima iz čl .100.

Ova prava mogu biti ograničena ili zabranjena samo odlukom suda ako je potrebno zaštititi dobrobit djeteta!

ULOGA CENTRA ZA SOCIJALNU SKRIB I SUDA U POSTUPCIMA VAŽNIM ZA ODREĐIVANJE RODITELJSKE SKRBI

Obvezno savjetovanje

- Prije pokretanja sudskih postupaka radi rastave braka mora se provesti obvezno savjetovanje u centru za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta.
- Savjetovanje je oblik pomoći članovima obitelji pri donošenju sporazumne odluke o obiteljskim odnosima pri čemu se vodi posebna briga o zaštiti obiteljskih odnosa u kojima sudjeluje dijete te o pravnim posljedicama nepostizanja sporazuma i pokretanju sudskih postupaka u kojima se odlučuje o osobnim pravima djeteta
- Stručni tim centra upoznaje roditelje s pravnim i psihosocijalnim posljedicama razvoda braka, odnosno pokretanja sudskog postupka u vezi s djetetom, procjenjuju njihovu spremnost da uz stručnu pomoć i podršku prevladaju poteškoće te sastave plan o roditeljskoj skrbi, informiraju ih o obiteljskoj medijaciji i dr.
- Savjetovanje provodi stručni tim centra za socijalnu skrb (pravnik i socijalni radnik ili psiholog) nakon čega sastavljaju izvještaj
- Izvješće o obveznom savjetovanju vrijedi šest mjeseci od dana kad je okončano obvezno savjetovanje.

Postupci kod određivanja roditeljske skrbi u kojima sudjeluje centar za socijalnu skrb:

1. postupci radi mirovanja ostvarivanja roditeljske skrbi zbog stvarnih razloga
2. postupci radi povjeravanja ostvarivanja roditeljske skrbi nad djetetom zbog smrti roditelja koji je samostalno ostvarivao roditeljsku skrb
3. postupci radi ograničenja ili zabrane ostvarivanja osobnih odnosa djeteta s roditeljem, kao i o nadzoru nad njihovim ostvarivanjem
4. postupci radi određivanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta
5. postupci radi predaje djeteta.

U postupku u kojem centar za socijalnu skrb ima položaj stranke ovlašten je iznositi činjenice koje druge stranke nisu navele, predlagati dokaze i podnositi pravne lijekove.

Uloga centra za socijalnu skrb po nalogu suda iz roditeljske skrbi:

1. po nalogu suda dostavlja nalaz i mišljenje
2. po nalogu suda utvrđuje i dostavlja podatke o obiteljskim, imovinskim i socijalnim prilikama stranaka i
3. pomaže sudu u postupcima određivanja privremenih mjera i ovrhe radi predaje djeteta i ostvarivanja osobnih odnosa s djetetom.

Sud i sudski postupci:

Parnični postupak (čl. 368.) iz roditeljske skrbi se provodi kada

- se traži promjena o stanovanju djeteta,
- se traži promjena o roditeljskoj skrbi i
- se traži promjena o osobnim odnosima s djetetom.

Sudski izvanparnični postupci iz roditeljske skrbi se provode kada:

- postoji spor između roditelja (čl 478)
- postoji spor uvezi upravljanja i zastupanja s vrjednijom imovinom djeteta
- postoji neslaganje o odlukama koje se odnose na osobna prava djeteta i ostala bitna prava djeteta (školovanje, zdravlje, kontakti sa srodnicima)

Gdje potražiti pomoć u vezi s određivanjem i ostvarivanjem roditeljske skrbi

- Centar za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta
- Obrazce Plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi možete preuzeti na mrežnim stranicama Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku i popuniti u elektronskom obliku. Obrazac plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi sastoji se od tri dijela: ZRS/1, ZRS/2, ZRS/3
- Udruga za unapređenje kvalitete življenja LET koja provodi psihosocijalno i pravno savjetovanje i podršku samohranim i jednoroditeljskim obiteljima.

Udruga za unapređenje kvalitete življenja

LET

Life Quality Improvement Organisation

Sokolgradska 86, 10 000 Zagreb

Tel: 01/ 580 3726

www.samohrani.com

www.udruga-let.hr

www.facebook.com/udruga.let

Izradu ove brošure financijski je pomoglo Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku sukladno Ugovoru o financiranju.